

OKTOBER
2024

DYSLEXIEPROTOCOL

HET ELEMENT

WAAR TALENT EN PASSIE SAMENKOMEN

Kaliumweg 2
3812 PT Amersfoort

033-472 82 03

info@hetelement.eu

www.hetelement.eu

1 INHOUDSOPGAVE

1	Inhoudsopgave.....	- 2 -
2	Wat is dyslexie?.....	- 3 -
3	Waar heeft de dyslectische leerlingen last van?	- 3 -
4	Uitgangspunten en doel.....	- 3 -
4.1	Uitgangspunten	- 3 -
4.2	Doel	- 4 -
5	Procedure	- 4 -
6	Afspraken/faciliteiten	- 4 -
6.1	Afspraken/Faciliteiten tijdens toetsen.....	- 4 -
6.2	Afspraken/faciliteiten tijdens les of voor thuis.....	- 4 -
6.3	Aanbevelingen voor algemeen klassikaal gebruik.....	- 4 -
7	Officiële regelingen eindexamen.....	- 5 -
7.1	Procedureregelingen eindexamen	- 5 -
7.2	CSPE	- 5 -

2 WAT IS DYSLEXIE?

Dyslexie is een stoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van lezen en/of spellen op woordniveau. Dyslexie gaat niet over, mensen houden er hun hele leven last van. Gericht oefenen helpt wel om de lees- en/of spellingsvaardigheid te verbeteren.

Voor veel leerlingen vormt dyslexie een prominente belemmering in het volgen van onderwijs. Het is met name voor de dyslectische leerling belangrijk dat zijn of haar kwaliteiten en/of talenten benadrukt worden.

Als docent kun je deze leerlingen op een relatief eenvoudige manier daarin ondersteunen. Door dyslexie serieus te nemen en door in gesprek te gaan met de leerling en te vragen wat hij/zij nodig heeft. Maar ook door op een hele eenvoudige manier rekening te houden met dyslexie in de lessen.

In dit document is omschreven op welke manier Het Element rekening houdt met dyslectische leerlingen.

3 WAAR HEEFT DE DYSLECTISCHE LEERLINGEN LAST VAN?

- Dyslectische leerlingen hebben moeite met taal. Niet alleen met lezen en spelling, maar ook met spreken en luisteren. Waar een leerling last van heeft en ook de mate waarin, verschilt per leerling.
- De problemen met de technische kant van taal werken door wanneer dyslectische leerlingen taal bij andere taken moeten toepassen.
- Het is moeilijk om bij het lezen de rode draad vast te houden en de tekst te begrijpen. Zeker wanneer de structuur van een tekst slecht is of de lay-out onduidelijk.
- Aantekeningen maken of verslagen schrijven is door de spellingproblemen erg lastig. Het werkschrift lijkt dan ook al gauw slordig en onoverzichtelijk.

Al deze problemen kunnen gevolgen hebben voor de dyslectische leerling. Sommige leerlingen met dyslexie hebben een laag zelfbeeld, of de motivatie om te leren neemt af. Vaak merk je het aan de taak- en werkhouding: ongestructureerd werken, inadequaat en vluchtig taakgedrag, onverzorgd werk, onvoldoende of inadequaat gebruik van leerstrategieën en een verminderd doorzettingsvermogen.

4 UITGANGSPUNTEN EN DOEL

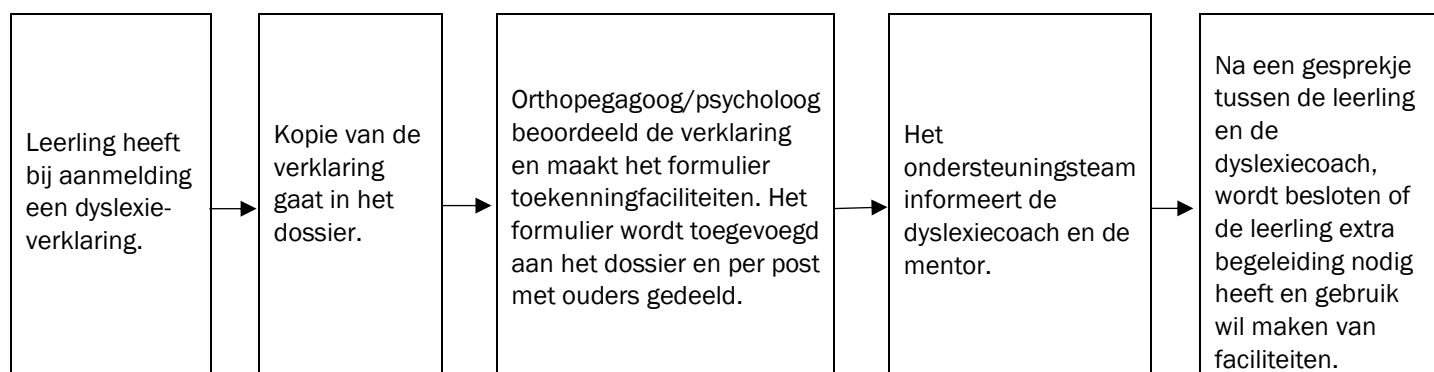
4.1 Uitgangspunten

- Er heerst een pedagogisch klimaat dat accepteert dat leerlingen verschillen in tempo, talent en temperament. Aangezien leerlingen met dyslexie vaak al veel faalervaringen hebben opgedaan, is de acceptatie van dyslexie en het opstellen van schoolmaatregelen van groot belang.
- Het beleid op Het Element is erop gericht leerlingen met de diagnose 'Dyslexie' de gelegenheid te geven een leeuweg te volgen die past bij hun individuele intellectuele capaciteiten. Dit is adaptief onderwijs; het sluit aan bij de leerbehoeften en leercapaciteiten van elke leerling. Het is onderwijs waarbij elke leerling tot zijn/haar recht komt.
- Een dyslectische leerling komt in aanmerking voor remediërende, compenserende en dispenserende maatregelen wanneer officieel dyslexie is vastgesteld en er dus een onderzoeksrapportage en/of een daarop gebaseerde geldige verklaring van dyslexie kan worden overlegd. Wanneer een dergelijke verklaring is afgegeven, blijft deze voor altijd geldig. Dus tot en met het examen bij ons op school en na uitstroom op het vervolgonderwijs. Voor het centraal schriftelijk eindexamen gelden specifieke, wettelijke regels.

4.2 Doel

Doel van dit protocol is leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en docenten in te lichten over de procedures, mogelijkheden voor begeleiding en officiële regelingen en faciliteiten die gelden wanneer een leerling dyslectisch is of ernstige lees- en/of spellingsproblemen heeft.

5 PROCEDURE

6 AFSPRAKEN/FACILITEITEN

6.1 Afspraken/Faciliteiten tijdens toetsen

- Meer tijd om toetsen te maken (+25% van de gewone repetitietijd).
- Mondelinge toelichting; laat de leerling na een schriftelijk werk zijn antwoorden mondeling toelichten.
- Dyslectische leerlingen worden in overleg en indien gewenst mondeling getoetst.
- Gebruik van hulpkaarten/woordenboeken is toegestaan, ook tijdens toetsen.
- Gebruik maken van ingesproken of voorgelezen tekst, Kurzweil bij teksttoetsen of toetsen met veel tekst in de vraagstelling.
- Spelfouten niet meetellen. Bij toetsen waarbij spelling wordt getoetst, gelden er andere regels.
- Gebruik (indien nodig eigen) computer, inclusief spellingcontrole.

6.2 Afspraken/faciliteiten tijdens les of voor thuis

- Afhankelijk van en in overleg met de leerling: niet onvoorbereid hardop laten lezen.
- Gebruik (indien nodig eigen) computer, inclusief spellingcontrole.
- Gebruik van Kurzweil.

6.3 Aanbevelingen voor algemeen klassikaal gebruik

- Maak duidelijk aan klasgenoten dat extra faciliteiten geen voorrecht maar noodzaak zijn.
- Biedt toetsen duidelijk en goed leesbaar aan.
- Geef ruim de tijd voor het lezen en maken van een boekverslag of werkstuk.
- Controleer met regelmaat agenda, werkboeken en schriften om te zien of aantekeningen leesbaar zijn overgenomen.
- Bespreek de aanpak van het huiswerk en gemaakte toetsen.
- Heb positieve verwachtingen; benadruk waar de leerling goed in is en stel reële eisen aan werk en werkhouding.
- Zorg voor succeservaringen en bespreek waaraan het succes te danken is.

- Adviseer leerlingen te werken met de digitale versie die bij methodes horen (check dit ook en meld het aan ouder(s)/verzorger(s)).
- Zorg ervoor dat de dyslectische leerling ook regelmatig verdiepingsopdrachten kan maken (door een lager tempo komen zij hier vaak niet aan toe).
- Bied de betrokken leerling de mogelijkheid het opgavenblad als kladpapier te gebruiken (onderstrepen, aantekeningen maken, schema's maken, et cetera.).
- Beoordeel de leerling bij praktijkvakken op de vakinhoudelijke kennis en niet op de spelling.

7 OFFICIËLE REGELINGEN EINDEXAMEN

- Leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring, krijgen automatisch verlenging van het examen en andere onderdelen van het schoolexamen.
- De dyslectische leerling heeft recht op verklanking van zowel het examen, als van het schoolexamen.
- In alle gevallen geldt dat vóór 1 oktober van het examenjaar de desbetreffende leerling een aanvraag tot één van bovenstaande faciliteiten moet doen bij de examencommissie.

7.1 Procedureregelingen eindexamen

- Dyslexieverklaring moet aanwezig zijn op school.
- Leerlingen worden aangemeld bij de Inspectie.
- In Facet wordt aangegeven dat leerlingen recht hebben op verklanking.
- Surveillanten van examen worden door middel van een lijst op de hoogte gesteld welke leerlingen dyslexie hebben en dus recht hebben op extra tijd (30 minuten) en verklanking (via koptelefoon).
- Op het proces verbaal van het examen wordt ook aangegeven welke leerling recht heeft op extra tijd en verklanking.

7.2 CSPE

Bij het CSPE (praktijkexamen) hebben dyslectische leerlingen een maximaal aantal minuten tijdsverlening over het gehele CSPE. Waar bij schriftelijke examens soms vrij standaard het halve uur wordt toegekend, geldt bij de beroepsgerichte examens dat naar redelijkheid die afweging wél gemaakt kan en moet worden. Deze tijdsverlening die de leerling krijgt per onderdeel hangt af van de hoeveelheid tekst. Het half uur dat wordt toegekend bij de schriftelijke/digitale examens mag niet zonder meer worden doorgezet naar het CSPE. Voor het CSPE moet zorgvuldig per opdracht worden afgewogen of het tijdsbestek een onderdeel van de toetseisen is. Vaak is dat duidelijk het geval, bij bijvoorbeeld kookopdrachten en opdrachten bij bouwtechniek. In dat geval mag geen tijdsverlening worden gegeven.

Omdat scholen niet alleen verplicht zijn binnen het maximum te blijven, maar ook geacht worden een zorgvuldige afweging te maken, moet de eventueel toegestane tijdverlenging zorgvuldig geregistreerd worden in het afnameprotocol onder andere ten behoeve van het toezicht door de inspectie.